

Kalejdoskop 07-08/2026

TEMAT NUMERU: CZŁOWIEK DO POPRAWY

**Cyfrowe zbawienie dla wybranych [TEMAT NUMERU]
Bogdan SOBIESZEK**

Cechą dzisiejszego świata jest narastająca sprzeczność między gwałtownym rozwojem technologii a polityczną stagnacją. Optymistycznym wizjom nieuniknionego postępu, który poprawi ludzkie życie, towarzyszy niezdolność społeczeństwa do wygenerowania nowych form organizacji. Trwa przesilenie, a ludzkość nie ma pomysłu, czym zastąpić stary świat. Odpowiedzią na ów kryzys może być powrót do idei transhumanizmu, który stał się nową religią wyznawaną przez technologicznych potentatów z Doliny Krzemowej.

**Tomorrow You [GALERIA KALEJDOSKOPU / TEMAT NUMERU]
Klaudia STAŃKO**

Od najmłodszych lat fascynowało mnie ludzkie ciało, jego granice i to, co się dzieje, gdy technologia zaczyna je przekraczać. Transhumanizm jest dla mnie ważny przede wszystkim dlatego, że to temat, który dotyczy nas już teraz, choć rzadko zdajemy sobie z tego sprawę. Modyfikacje genetyczne, drukowane narządy, chirurgia robotyczna czy implanty wspomagające funkcje ciała nie są scenariuszami z odległej przyszłości. To zjawiska obecne dziś w laboratoriach i salach operacyjnych.

**Bez serc, bez ducha [FALE ULTRAZAKRÓTKIE / TEMAT NUMERU]
Dariusz BILSKI**

Muzyka przyjemna oznacza: niekłopotliwa. Czyli może się saczyć, bo nie stanowi żadnego ryzyka. I tu oczywiście otwiera się przestrzeń dla AI, playlist i algorytmów. Bo jeśli celem ma być wyłącznie przyjemne tło, maszyna łatwo może go osiągnąć. Dlatego że rynek coraz częściej nie potrzebuje sztuki. Potrzebuje harmonijnego, nienachalnego dźwięku.

**Pisanie ze wspomaganiami [FELIETON / TEMAT NUMERU]
Marcin ANDRZEJEWSKI**

Kim byliby pisarze kryminałów bez Google Earth? Kim byliby w ogóle pisarze realiści bez Google'a jako takiego? Często nie ma już w realiach dawnego anturazu miast. Ale jednak nadal można go oglądać - na historycznych skanach wykonanych przez Google Earth oraz na zdjęciach archiwalnych w internecie. To jednocześnie wielki bonus, wspaniała rzecz, ale i przyczyna klęski. Klęski urodzaju, w której łatwość dostępu do źródeł powoduje coraz większą produkcję historycznej literatury i coraz większą powierzchowność opisywanych historycznych realiów. Przecież wystarczy obejrzyć kilkadziesiąt zdjęć, żeby wiedzieć w pełni, jak wyglądała dziewiętnastowieczna / przedwojenna / peerelowska Warszawa czy Łódź. Takie można mieć przekonanie. Niestety jest to przekonanie dość zdradliwe.

Poza tym

Artysta - darmozjad? [ROZMOWY]

Z Leszkiem KARCZEWSKIM rozmawia Aleksandra TALAGA-NOWACKA

– Jest 2026 rok i Polskę jako dwudziestą gospodarke świata stać na to, żeby nareszcie uznać osoby artystyczne za takie same osoby pracownicze jak wszystkie inne. Powinniśmy się jako społeczeństwo wstydzić, że do tej pory nie ma takiego wsparcia – mówi Leszek KARCZEWSKI (zastępca dyrektora Muzeum Sztuki w Łodzi, adiunkt w Instytucie Kultury Współczesnej Uniwersytetu Łódzkiego), zagadnięty o projekt ustawy o zabezpieczeniu socjalnym osób wykonujących zawód artystyczny.

„Ojczyzna” - zawiedzione nadzieje [FILM / RECENZJA]

Jakub MARCINIAK

Odpowiednie zamknięcie filmu to trudna sztuka. Nie mówię nawet o pojedynczym, wybitnym ujęciu, ale o końcowej sekwencji. Możemy dużo wybaczyć, gdy dostajemy znakomite domknięcie. Jeśli jednak reżyser nie umie postawić kropki w odpowiednim miejscu, to dobre rzeczy w filmie mogą łatwo ulec rozmyciu...

DODATEK - „ŁÓDZKIE INSPIRUJE”

„Kalejdoskop” niezmiennie stara się dostrzegać ciekawe działania kulturalne w regionie. W dodatku „Łódzkie inspiruje” przyglądamy się wybranym miejscom oraz związanym z nimi inicjatywom. I zaskakują nas swoim bogactwem – tyle się dzieje. W tym numerze zabieramy czytelników do Brzezin...

Spis treści

14

Uzależnieni od „Kolorów Polski”.

Magdalena Sasin

16

O nich, o nas?

Łukasz Barys

17

Od-czynić się wydatnie.

Andrzej Poniedziałki

Temat numeru

Człowiek do poprawy

20

Cyfrowe zbawienie dla wybranych.

Bogdan Sobieszek

24

Z kamerą wśród zwierząt.

Łukasz Maciejewski

- 25
Galeria Kalejdoskopu
Klaudia Stańko
- 30
Bez serc, bez ducha.
Dariusz Bilski
- 32
Pisanie ze wspomaganiami.
Marcin Andrzejewski
- 34
Artysta - darmozjad?
Rozmowa z Leszkiem Karczewskim
- 38
Babcia też.
Mieczysław Kuźmicki
- 39
Teksty układają się w ustach.
Rozmowa z Marcinem Brzozowskim
- 42
Biegnij, Arek, biegnij.
Joanna Królikowska
- 44
Gabardyna z duszą.
Mieczysław Kuźmicki
- 46
Radość fruwania.
Paulina Ilska
- 50
„Ojczyzna” - zawiedzione nadzieje
Jakub Marciniak
- 53
Potrzebujemy kina drapieżnego.
Jakub Marciniak
- 56
Widziałem szczęśliwych artystów.
Maciej Cholewiński
- 58
Źródło inspiracji.
Aleksandra Talaga-Nowacka

60
Autobiografie i porównania.
Piotr Kasiński

62
Mała rzeka, a cieszy.
Maciej Robert

64
Przyjazne miasto zaprasza.
Maria Sondej

67
Dodatek „Łódzkie inspiruje”
- Brzeziny

79
Kalendarium

Na okładce: Obraz wygenerowany przez Jacka Nagłowskiego we współpracy ze sztuczną inteligencją

„**Kalejdoskop**” **07-08/2026** do kupienia **od 30 VI** w punktach Garmond-Press i Kolportera oraz w salonach empik w całym województwie łódzkim, a **od 29 VI** - w recepcji Łódzkiego Domu Kultury przy ul. Dowborczyków 18 (II piętro biurowca).
A także w prenumeracie redakcyjnej.

Archiwalne „Kalejdoskopy” są dostępne jako e-booki na [Virtualo.pl](https://www.virtualo.pl).

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury - państwowego funduszu celowego

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
